

**SON DEĐİŐIKLİKLERLE
TURİZM MEVZUATI**

Tanju UYGUR - Hakan TURGUT

Siyasal Kitabevi
Ankara, 2015

İçindekiler

İçindekiler.....	5
Önsöz	17
Giriş	19

Birinci Bölüm **Sosyal Düzen Kuralları**

1.1. Sosyal İlişkiler	21
1.2. Sosyal Düzen Kuralları	21
1.2.1. Din Kuralları	22
1.2.2. Ahlak Kuralları	22
1.2.3. Görgü ve Muaşeret Kuralları	23
1.2.4. Hukuk Kuralları	23

İkinci Bölüm

Hukukun Tanımı, Hukuk Kurallarının Nitelikleri, Yaptırımları

2.1. Hukukun Tanımı	25
2.2. Hukuk Kurallarının Nitelikleri	25
2.2.1. Hukuk Kuralları Bir Emirdir	25
2.2.2. Hukuk Kuralları Keyfiliği Sınırlar	25
2.2.3. Hukuk Kurallarına Aykırılığın Yaptırımı Vardır	26
2.2.3.1. Cezalar	26
2.2.3.2. Zorla İcra (Cebri İcra)	30
2.2.3.3. Tazminat	30
2.2.3.4. Hükümsüzlük	30
2.2.3.5. İptal Ettirme	31

Üçüncü Bölüm
Pozitif Hukukun Kaynakları

3.1. Örf ve Adetler (Gelenekler)	35
3.1.1. Süreklilik	35
3.1.2. Genel İnanç	35
3.1.3. Devlet Yaptırımını	36
3.2. Yazılı Hukuk (Mevzuat)	36
3.2.1. Genel	36
3.2.2. Anayasa	37
3.2.3. Kanunlar	39
3.2.3.1. Kanunun Tanımı	39
3.2.3.2. Kanunların Nitelikleri	39
3.2.3.2.1. Kanunlar Yazılı Hukuk Metinleridir	39
3.2.3.2.2. Kanunlar Genel ve Soyuttur	39
3.2.3.2.3. Kanunların Sürekli Olması Gerekir	40
3.2.3.3. Kanunların Hazırlanması, Kabulü ve Yürürlüğe Girmesi	40
3.2.3.4. Kanunların Anayasaya Uygunluğunun Denetimi	40
3.2.3.4.1. Siyasi Denetim	41
3.2.3.4.2. Yargı Denetimi	41
3.2.3.4.2.1. Dava Yolu	41
3.2.3.4.2.1.2. İtiraz Yolu	42
3.2.4. Kanun Hükmünde Kararnameler	43
3.2.4.1. Tanımı	43
3.2.4.2. Düzenleme Biçimi	43
3.2.4.3. Kanun Hükmünde Kararname Konusu Yapılamayacak Hususlar	43
3.2.5. Tüzükler	44
3.2.6. Yönetmelikler	44
3.3. İçtihatlar	45
3.3.1. Genel	45
3.3.2. Türleri	45
3.3.2.1. Mahkeme İçtihatları	45
3.3.2.2. Bilimsel (İlmi) İçtihatlar	45
3.4. Pozitif Hukuk	46

3.4.1. Özel Hukukun Bölümleri.....	46
3.4.2. Kamu Hukukunun Bölümleri	46

Dördüncü Bölüm

Turizm ve Hukuk

4.1. Turizm Hukuku ve Özellikleri	47
4.2. Turizm Hukukunun Kaynakları	48
4.2.1. Ulusal Kaynaklar	48
4.2.1.1. Yazılı Kaynaklar	48
4.2.1.1.1. Anayasa.....	48
4.2.1.1.2. Kanunlar.....	49
4.2.1.1.3. Tüzükler	50
4.2.1.1.4. Yönetmelikler.....	50
4.2.1.1.5. Genelgeler ve Tebliğler	50
4.2.1.1.6. Bakanlar Kurulu Kararnameleri.....	51
4.2.1.2. Örf ve Adetler	51
4.2.1.3. İçtihatlar.....	51
4.2.2. Uluslararası Kaynaklar	51
4.2.2.1. İki Taraflı Anlaşmalar	51
4.2.2.2. Çok Taraflı Anlaşmalar	51
4.3. Turizme İlişkin Genel Kavramlar	52
4.3.1. Seyahat.....	52
4.3.2. Turist	52
4.3.3. Turizm.....	53

Beşinci Bölüm

Turizmde Örgütlenme

5.1. Ulusal Turizm Örgütleri	55
5.1.1. Kültür ve Turizm Bakanlığı.....	55
5.1.1.1. 4848 Sayılı Kanunun Amacı.....	55
5.1.1.2. Kültür ve Turizm Bakanlığının Görevleri	56
5.1.1.3. Kültür ve Turizm Bakanlığının Teşkilatı	57
5.1.1.3.1. Bakanlık Merkez Teşkilatı	57
5.1.1.3.2. Taşra ve Yurt Dışı Teşkilatı ve Bağlı Kuruluşlar.....	58
5.1.2. Türkiye Kalkınma Bankası	58

5.1.3. Seyahat İşletmeleri.....	59
5.1.3.1. Tanımı	59
5.1.3.2. Türleri	59
5.1.3.2.1. Tur Operatörleri.....	59
5.1.3.2.2. Seyahat Acenteleri.....	59
5.1.3.2.2.1. Tanımı	59
5.1.3.2.2.2. Seyahat Acentelerinin Çalışma Konuları	61
5.1.3.2.2.3. Seyahat Acentesi Grupları	63
5.1.3.2.2.4. Seyahat Acentesinin Kuruluşu	64
5.1.3.2.2.5. Seyahat Acentesi Sahibinin ve Personelinin Nitelikleri.....	67
5.1.3.2.2.5.1. Seyahat Acentesi Sahibinin Nitelikleri	67
5.1.3.2.2.5.2. Seyahat Acentesi Personelinin Nitelikleri	67
5.1.3.2.2.6. Seyahat Acentelerinin Hakları ve Yükümlülükleri	68
5.1.3.2.2.6.1. Hakları.....	68
5.1.3.2.2.6.2. Yükümlülükleri	68
5.1.3.2.2.7. Seyahat Acentelerinin Denetimi	72
5.1.4. Türkiye Seyahat Acenteleri Birliği (TURSAB)	73
5.1.4.1. Birliğin Kuruluş Amacı	73
5.1.4.2. Birliğin Görevleri	74
5.1.4.3. Birliğin Organları	75
5.1.5. Turist Rehberliği Odaları ve Birliği	77
5.1.5.1 Meslek Kuruluşları	77
5.1.5.2 Turist Rehberliği Hizmeti	78
5.1.5.3 Turist Rehberi Nasıl Olunur?.....	78
5.1.5.3.1 Mesleğe Kabul Edilmek İçin Aranılan Koşullar	79
5.1.5.3.2 Mesleğe Kabul Başvuruları ve İnceleme	80
5.1.5.4 Turist Rehberliği Sertifika Programı.....	81
5.1.5.4.1 Sertifika Programı Seçme Sınavına Kabul	81
5.1.5.4.2 Başvuru ve Belgelerin İncelenmesi	82
5.1.5.4.3 Seçme Sınavının Aşamaları ve Sınav Komisyonu ...	84
5.1.5.4.4 Uygulama Gezileri.....	86
5.1.5.5 Bölgesel Rehberlik, Bölge Ekletme ve Bölgesel Rehberlikten Ülkesel Rehberliğe Geçme.....	88

5.1.5.6 Eylemsiz Turist Rehberleri	89
5.1.5.7 Turist/Turizm Rehberliği Bölümü Mezunları.....	89
5.1.5.8 Turist Rehberliği Mesleği Etik İlkeleri.....	90
5.1.5.9 Turist Rehberi Ücretleri	92
5.1.5.10 Rehberlikte Uzmanlaşma Eğitimi	94
5.1.5.11 Mesleğin Korunması, Denetleme ve Disiplin İşlemleri	94
5.1.5.11.1 Mesleğin Korunması	94
5.1.5.11.2 Turist Rehberliği Hizmetlerinin Denetimi	95
5.1.5.11.3 Disiplin İşlemleri	96
5.1.5.11.3.1 Disiplin Soruşturmasına İlişkin Esas ve Usuller .	96
5.1.5.11.3.2 Disiplin cezaları	98
5.1.6. Türkiye Otelciler Birliği (TÜROB)	100
5.2. Uluslararası Turizm Örgütleri.....	100
5.2.1. Dünya Turizm Örgütü (WTO).....	101
5.2.1.1. Kuruluşu ve Amacı	101
5.2.1.2. Organları	101
5.2.1.3. Örgütün Faaliyetleri	102
5.2.2. Uluslararası Havayolu Taşımacılığı Örgütü (IATA)	103
5.2.3. Uluslararası Turizm Birliği (AIT)	103
5.2.4. Dünya Seyahat Acenteleri Birliği (WATA)	103
5.2.5. Uluslararası Otel ve Restoran Örgütü (IH-RA)	104
5.2.6. Seyahat Acenteleri Birlikleri Evrensel Federasyonu (UFTAA)	104
5.2.7. Amerikan Otel ve Motel Birliği (AH&LA)	104

Altıncı Bölüm

Turizm Türleri

6.1. Deniz Turizmi	105
6.1.1. Genel	105
6.1.2. Deniz Turizmi İle İlgili Yasal Düzenlemeler	105
6.1.3. Deniz Turizmi Tesisleri.....	106
6.1.3.1. Tanımı	106
6.1.3.2. Genel Nitelikleri	107
6.1.3.3. Türleri	108

6.1.3.4. Deniz Turizmi Tesislerinin Belgelendirme Şartları .	109
6.1.3.4.1. Turizm Yatırım Belgesi	109
6.1.3.4.2. Turizm İşletmesi Belgesi	109
6.1.3.5. Deniz Turizmi Tesislerinin İşletme Esasları	110
6.1.3.5.1. Deniz Turizm Tesislerinin İdaresi	110
6.1.3.5.2. Bağlama Sözleşmesi	111
6.1.3.5.3. İşletme Müdürünün Nitelikleri	112
6.1.3.5.4. Deniz Turizmi Tesisi İşletmelerinin Yetki ve Sorumlulukları	112
6.1.4. Deniz Turizm Araçları	114
6.1.4.1. Tanımı	114
6.1.4.2. Türleri	114
6.1.4.3. Deniz Turizm Araçları Yatırım ve İşletmeciliği	116
6.1.5. Türk Karasularında Seyir Esasları	116
6.1.5.1. Hudut Giriş ve Çıkış İşlemleri	116
6.1.5.2. Deniz Turizmi Araçlarının Seyir İzin Belgesi	117
6.1.5.3. Türk Limanları Arasında Seyir Esasları	117
6.1.5.4. Yabancı Deniz Turizmi Araçlarının Kalış Süreleri ve Kabotaj Hakları	119
6.1.5.4.1. Deniz Turizm Araçlarının Türkiye'de Bırakılması ve Kalış Süreleri	119
6.1.5.4.2. Kabotaj Hakları	119
6.2. Av Turizmi	120
6.2.1. Av ve Yaban Hayvanlarının Korunması	124
6.2.2. Avlanma Usul ve Esasları	125
6.2.3. Suç ve Kabahatlerin Takibi	127
6.2.4. İdari Para Cezaları, Hapis ve Adli Para Cezasını Gerektiren Fiiller	128
6.3. Termal Turizm	129
6.4. Pansiyon Turizmi	130
6.5. İnanç Turizmi	130
6.6. Gazino Turizmi	131
6.7. Kongre Turizmi	131
6.8. Mağara Turizmi	131
6.9. Dağcılık Turizmi	131

Yedinci Bölüm

Turizm Yatırımlarına Yönelik Yasal Düzenlemeler

7.1. Turizmi Teşvik Kanunu	133
7.1.1. Kanunun Amacı ve Kapsamı	133
7.1.2. Turizmi Teşvik Kanununun Çıkarılmasını Gerektiren Nedenler.....	133
7.1.3. Kanunla Getirilen Düzenlemeler	134
7.1.3.1. Tanımlar.....	134
7.1.3.2. Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgeleri ve Turizm Merkezlerinin Tespiti.....	136
7.1.3.3. Kamu Arazilerinin Turizm Yatırımlarına Tahsisi	137
7.1.3.3.1. Mülkiyet Hakkı.....	137
7.1.3.3.2. İrtifak Hakkı.....	138
7.1.3.3.3. Devletin Hüküm ve Tasarrufundaki Arazi	139
7.1.3.3.4. Hazine Arazisi.....	139
7.1.3.3.5. Kamulaştırma.....	139
7.1.3.4. Kamu Arazilerinin Tahsisinde İzlenecek Yollar.....	145
7.1.3.4.1. Taşınmazların Bakanlık Tasarrufuna Alınması	145
7.1.3.4.2. Taşınmazların Tahsis Edileceğinin İlanı ve Taleplerin Değerlendirilmesi	147
7.1.4 Arazi Tahsis Komisyonu ve Müzakere Komisyonu.....	150
7.1.4.1 Oluşumu	150
7.1.4.2 Görevleri	151
7.1.5 Tahsis İşlemleri	152
7.1.5.1 Ön İzin.....	152
7.1.5.2 Kesin Tahsis.....	154
7.1.5.3 Kamu Kuruluşlarına Taşınmaz Tahsisi	157
7.1.5.4 Ek Alan Tahsisi	158
7.1.5.5 Mekanik Tesis Hattı Ve Kayak Pisti Tahsisi.....	158
7.1.5.6 Tahsis Şekilleri.....	159
7.1.5.7 Kullanım Bedeli	159
7.1.5.8 Yapıların Tahsisinde Bedel	161
7.1.5.9 Denetim ve Hakların Sona Ermesi.....	162
7.1.6 Turizmi Teşvik Tedbirleri	163
7.1.6.1.Yasanın Verdiği Teşvikler	163

7.1.6.2. Hazine Teşvikleri	164
7.1.7 Turizm Yatırımı veya Turizm İşletme Belgesinin İptali...	164
7.2. Kıyı Kanunu.....	165
7.2.1. Kıyı Kanununun Çıkarılma Nedeni	165
7.2.2. Kanunun Amacı	165
7.2.3. Tanımlar	166
7.2.4. Kıyılarının Hukuki Statüsü.....	167
7.3. Çevre Kanunu.....	169
7.3.1. Genel	169
7.3.2. Kanunun Çıkarılış Amacı	170
7.3.3. Kanunda Yer Alan Tanımlar	170
7.3.4. Çevrenin Korunmasına, İyileştirilmesine ve Kirliliğinin Önlenmesine İlişkin Genel İlkeler	173
7.3.5. Çevrenin Korunması Amacıyla Alınacak Önlemler ve Yasaklar	174
7.3.6. İdari Nitelikteki Cezalar	176
7.3.7. Çevre Suçu İşleyenlere Türk Ceza Kanunu Uyarınca Verilecek Cezalar	178
7.4. Milli Parklar Kanunu.....	179
7.4.1. Kanunun Amacı	179
7.4.2. Tanımlar	179
7.4.3. Yasak Faaliyetler	180
7.5. Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu	181
7.5.1. Kanunun Amacı	181
7.5.2. Tanımlar	182
7.5.3. Korunması Gerekli Kültür ve Tabiat Varlıklarının Hukuki Niteliği	186
7.5.4. Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları	187
7.5.5. Korunması Gerekli Taşınır Kültür ve Tabiat Varlıkları...	194
7.5.6. Araştırma, Sondaj ve Kazı	197
7.5.7. Define Arama	200
7.5.8. Müze, Özel Müze ve Koleksiyonculuk	201
7.5.9. İkramiyeler	202
7.5.10. Cezalar	202

7.6. Orman Kanunu	205
7.7. Pasaport Kanunu	205
7.7.1. Genel	205
7.7.2. Giriş Vizesi Zorunluluğu	207
7.7.3. Türkiye'ye Girmeleri Yasak Kimseler	207
7.7.4. Pasaportlar ve Pasaport Yerine Geçerli Vesikalar	208
7.7.5. Pasaport ve Vesika Verilmesi Yasak Olan Durumlar.....	208
7.7.6. Türk Vatandaşlarının Seyahatlerinin Sınırlandırılması veya Yasaklanması.....	209
7.8. Yabancıların Türkiye’de İkamet ve Seyahatleri Hakkında Kanun	210
7.9. Kimlik Bildirme Kanunu	211
7.10.Boğaziçi Kanunu	212

Sekizinci Bölüm

Turistin Hak ve Yükümlüklerine İlişkin Yasal Düzenlemeler

8.1. Tüketicinin Korunması Hakkında Kanuna Göre Tüketicinin Hak ve Yükümlülükleri	213
8.1.1. Genel	213
8.1.2. Ayıplı Turizm Hizmetinin Tanımı ve Yaptırımları	214
8.2. Rekabetin Korunması Hakkında Kanuna Göre Turistin Hak ve Yükümlükleri	216
8.3. Seyahat Acenteleri ve Seyahat Acenteleri Birliği Kanuna Göre Turistin Hak ve Yükümlülükleri	217
8.4. Turizm Tesislerin Belgelendirilmesine ve Niteliklerine İlişkin Yönetmelik Hükümlerine Göre Turistin Hak ve Yükümlülükleri	218
8.4.1. Genel	218
8.4.2. Turizm Tesislerinin Belgelendirilmesine ve Niteliklerine İlişkin Yönetmelik	219
8.4.2.1. Amacı	219
8.4.2.2. Kapsam	219
8.4.3. Genel Hükümler	219
8.4.3.1. Turizm Yatırım Belgesi Talebi (Değişik m.5).....	219
8.4.3.2. Turizm İşletme Belgesi Talebi (Değişik m.6)	220

8.4.3.3. Turizm Belgesi Başvurularının Değerlendirilmesi Değişik m.8)	220
8.4.3.4. Turizm Tesislerinin Sınıflandırılması (Değişik m.10).....	221
8.4.3.5. Değerlendirme Kurulu	222
8.4.4. Turizm Tesislerinin Genel Nitelikleri.....	223
8.4.4.1. Yerleşme Özellikleri ve Mahallerin Düzenlenmesi.	223
8.4.4.2. Personelin Nitelikleri	224
8.4.4.3. Sağlık, Temizlik ve Çevre Korunmasına Yönelik Önlemler	224
8.4.5. Genel Hükümler	225
8.4.5.1. Turizm Yatırım Belgesi Talebi (Değişik m.5).....	225
8.4.5.2. Turizm İşletme Belgesi Talebi (Değişik m. 6)	225
8.4.6. Tanıtım, Bilgilendirme ve Fiyat Tarifeleri	226
8.4.7. Tesis Türleri	226
8.4.7.1. Asli Konaklama Tesisleri.....	226
8.4.7.1.1. Genel Nitelikleri	226
8.4.7.1.2. Asli Konaklama Tesisi Türleri	229
8.4.7.2. Yardımcı Konaklama Tesisleri	232
8.4.7.3. Yeme-İçme ve Eğlence Tesisleri.....	234
8.4.7.4. Sağlık ve Spor Tesisleri.....	236
8.4.7.5. Kongre ve Sergi Merkezleri.....	238
8.4.7.6. Rekreasyon Tesisleri	239
8.4.7.7. Kırsal Turizm Tesisleri	240
8.4.7.8. Özel Tesisler	241
8.4.7.9. Bileşik Tesisler.....	242
8.4.7.10. Personel Eğitim Tesisleri.....	244
8.4.5.11. Diğer Tesisler	244
8.4.8. Turizm Yatırımı Belgesinin Süresi ve Yatırımın İzlenmesi	245

Dokuzuncu Bölüm

Turizm Hukukunda Sözleşmeler

9.1. Genel Olarak Borç Kavramı.....	247
9.2. Borçlar Kanununun Sistematığı.....	248

9.3. Borcun Kaynakları	248
9.3.1. Hukuki İşlemler.....	248
9.3.2. Haksız Eylemler (Filler)	249
9.3.3. Sebepsiz Zenginleşme	250
9.4. Sözleşmeler.....	250
9.4.1. Tanımı.....	250
9.4.2. Sözleşmenin Oluşumu	251
9.4.3. Sözleşmenin Tarafları	251
9.4.3.1. Gerçek Kişiler	251
9.4.3.2. Tüzel Kişiler	254
9.4.4. Sözleşmenin Şekli	255
9.5. Turizm Hukukunda Uygulanan Sözleşmeler	255
9.5.1. Genel	255
9.5.2. Sözleşme Türleri	256
9.5.2.1. Seyahat Acentesi-Tur Operatörü Sözleşmesi.....	256
9.5.2.2. Seyahat Acentesi-Konaklama Tesisi Sözleşmesi (Otel Sözleşmesi).....	256
9.5.2.2.1. Türleri	256
9.5.2.2.2. Sözleşmenin Oluşumu ve Kapsamı	257
9.5.2.2.3. Otelci ve Acentenin Karşılıklı Yükümlülükleri	259
9.5.2.2.4. Otel Sözleşmelerinin İptali	260
9.5.2.2.5. Otel Müşteri İlişkileri	263
9.5.2.2.5.1. Müşterinin Hak ve Sorumlulukları	263
9.5.2.2.5.2. Otelcinin Hak ve Sorumlulukları	264
9.5.2.3. Seyahat Acentesi-Tüketici Arasında Yapılan Sözleşmeler (Seyahat Sözleşmesi).....	265
9.5.2.3.1. Seyahat Acentesinin Hak ve Yükümlülükleri.....	265
9.5.2.3.2. Seyahate Katılanların Hak ve Yükümlülükleri	266
9.5.2.4. Finansal Kiralama (Leasing) Sözleşmeleri	266
9.5.2.5. Franchise Sözleşmeleri	267
9.5.3. Sözleşmelerden Doğan Uyuşmazlıkların Çözümü	268
 Kaynakça	 273
 İnternet Kaynakları.....	 274

Önsöz

Bu çalışmadaki amaç; kamu yararı ve turizm ilişkisini kurarak, turizmin hemen her alanında karşılaşılan problemlerin çözülmesine katkıda bulunacak yasal yapıyı incelemektir. Kitap; Turizm hukukun geçmişten günümüze değişiminin incelenmesiyle günümüzdeki algılanış şeklini ortaya koymaktadır. Turizm mevzuatında algılanan kamu yararı kavramı ve bunun olması gereken şekliyle nasıl düzenlenebileceğinin sorgulanması ve bu noktada turizm mevzuatının yetersiz kalan yönlerinin eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirilmesi üzerine kurgulanmıştır.

Kitapta turizm ile ilgili bugüne kadar çıkan yasa ve yönetmelikler incelenerek, konular bütünlüycü bir anlayışla ve örneklemelerle ele alınmak suretiyle tutarlı bir sonuca ulaşılmaya, değerlendirmeler arasındaki çelişki ve farklılıklar giderilmeye çalışılmıştır. Bu yapısı itibarıyla, kitabın turizm mevzuatı konusunda tamamlayıcı bir kaynak olacağını ümit ediyoruz.

Kitabın hazırlanması sürecinde değerli yardımları için Sevinç TURGUT'a teşekkür ediyoruz. Kitabın yayınlanması konusunda göstermiş oldukları gayretlerinden dolayı Siyasal Yayınevi'ne en derin saygı ve minnetimizi ifade etmek isteriz.

Ankara, 2015

Giriş

İnsanlığın var olduğu günden beri eski devirlerde yürüyerek veya binek hayvanlarıyla, günümüzde ise birçok ulaşım aracı kullanarak çeşitli nedenlerle seyahat etme faaliyeti süregelmektedir. İnsanların seyahat etme nedenleri olarak dinlenmeyi, ticareti, eğlenmeyi, yeni yerler görmeyi, merak ihtiyacını karşılamayı, sağlık ihtiyaçlarını, inanç turlarını, eğitim ve kültür faaliyetlerini sayabiliriz.

Yukarıda saydığımız ihtiyaçları karşılamak amacıyla yaptığımız tüm faaliyetler ve bu faaliyetler esnasında yaptığımız tüm konaklama, yeme içme, eğlence faaliyetleri turizm konusu içerisinde yer almaktadır. Turizm bir ülke için ekonomik, siyasal, politik ve kültürel açılardan büyük önem taşır. Çünkü birçok ülkede turizm gelirlerinin bütçedeki olumlu etkisi küçümsemeyecek derecede önemlidir.

Son yıllarda, savaşların azalması, insanların refah seviyelerinin yükselmesi, çalışma sürelerinin azalması, ulaşım imkânlarının kolaylaşması, teknolojik değişimler turizmi herkesin yararlanabileceği bir olaya haline getirerek, geniş kitlelere yaymıştır. Bu sayede turizm hareketleri hız kazanmıştır.

Turizm, sebep olduğu olaylarla bir yandan tüketici tarafı olan turistleri bir yandan otel ve seyahat acentesi ve tur operatörü gibi üreticiyi, bir yandan toplumu devleti ve devletleri ilgilendiren çok yönlü bir faaliyet özelliği kazanmıştır. Günümüzde turizm faaliyetleri sayesinde ülkeler ve kıtalar arasındaki ekonomik, sosyal, siyasi, kültürel yakınlaşma sağlanmaktadır. Yine turizm sayesinde insanlar arasında bireysel ve

kuruluşlar bazında yakınlaşma olmakta, dostluklar kurulmakta, karşılıklı kültür değişimi gerçekleştirilmektedir. Bu faydaların yanında ayrıca insanlar diğer toplumların kültür miraslarını ve örf adetlerini, yiyecek kültürlerini tanıma fırsatı elde edebilmektedirler.

Bir ülkedeki turizm ile ilgili tüm faaliyetler evrensel olarak tüm sektörlerde olduğu gibi belirli kurallara ve yasalara göre icra edilmek zorundadır. Çünkü belirli bir düzenin olmadığı bir faaliyette mutlak sorunlar çıkması ve potansiyel kaos ortamı doğması muhtemeldir. Bu nedenle turizmin bu denli gelişmesi, hacim kazanması ve birçok yeni tarafların doğması çok yönlü ilişkilerin ortaya çıkarmasına neden olmuştur. Bu ilişkileri düzenlemek içinde toplumda her konuda olduğu gibi yasalara ve hukuksal mevzuata olan ihtiyaç hâsıl olmuştur. Bu ihtiyacı karşılamak amacıyla da ülkeler kendi hukuk kurallarını ortaya koymuşlar ve bunları uygulamaya başlamışlardır.

Turizm ile direk ve dolaylı olarak ilgili tüm kanun, kanun hükmünde kararname, tüzük, yönetmelik ve yönergeler ile her ülkenin kendi kültürüne ait örf ve adetler Turizm Mevzuatı içerisinde yer almaktadır. Bu mevzuat sayesinde turizm faaliyetinin neden olduğu tüm ilişkiler bir düzene kavuşturulmaktadır. Ayrıca, turistik işletmeler, turistler, turizm ile ilgili yatırım yapanlar gibi birçok tarafın hak ve hukuku bu mevzuat sayesinde korunmaktadır. Tüm ülkelerin Turizm Mevzuatı'nın birbirleriyle uyumlu olması ve dünyadaki gelişlere paralel olarak güncel şekilde tutulması büyük önem taşımaktadır.

Kaynakça

Kitaplar

- Ahipařaoglu Süavi**, Turizmde Rehberlik, Ankara, 2006
- Andaç Faruk**, Turizm Hukuku, Ankara, 2006
- Andaç Faruk**, Turizm Hukuku, Ankara, 2009
- Can Halil – Güner Semih**, Turizm Hukuku, Ankara, 2000
- Erdoğan Nazmiye**, Çevre ve (Eko) Turizm, Ankara, 2003
- İçöz Orhan**, Seyahat Acenteleri ve Tur Operatörlüğü Yönetimi, Ankara, 1998
- Kalkan Orhan**, Turizm Mevzuatımız, Ankara, 1995
- Kozak Nazmi**, Turizm Mevzuatı El Kitabı, Ankara, 1999
- Boz Necip – Hocaoglu Ulvi**, Turizm Hukuku, Ankara, 2008
- Boz Necip**, Turizm Hukuku, Ankara, 2002
- Sezgin Orhan Mesut**, Genel Turizm ve Turizm Mevzuatı, Ankara, 2001
- Yıldırım Hüseyin**, Turizm Hukuku ve Mevzuatı, Ankara, 2009
- YKD** Yargıtay Kararları Dergisi

İnternet Kaynakları

[http://www.kultur.gov.tr/TR/dosya/1-](http://www.kultur.gov.tr/TR/dosya/1-235086/h/stratejikplan.pdf)

[235086/h/stratejikplan.pdf](http://www.kultur.gov.tr/TR/dosya/1-235086/h/stratejikplan.pdf)

www.tursab.org.tr

<http://www.cevresehircilik.gov.tr/gm/dosyalar/belgeler/belge5/makale5.pdf>

<http://www.coastlearn.org/tr/intro/newprinciplesiczm/html/poficzm-turkeyzoning.htm>

www.turizm.gov.tr

www.resmigazete.gov.tr

www.tureb.org.tr

www.mevzuat.gov.tr

Kısaltmalar

YKD	Yargıtay Kararları Dergisi
YHD	Yargıtay Hukuk Dairesi
YCD	Yargıtay Ceza Dairesi
RG	Resmi Gazete

TURİZM MEVZUATI ARAMA DİZİNİ

Sıra No	Mevzuat No	Mevzuatın Adı	Resmi Gazete Yayımlı Tarihi ve No	Değişiklik Yayımlı Tarihi ve No
1	1618	Seyahat Acenteleri ve Seyahat Birliği Kanunu	22.9.1972- 14320	05.07.2012-28344
2	2634	Turizmi Teşvik Kanunu	16.3.1982- 17635	
3	2872	Çevre Kanunu	11.08.1983-18132	
4	3621	Kıyı Kanunu	17.04.1990-20495	
5	2873	Milli Parklar Kanunu	11.08.1983-18132	
6	4533	Gelibolu Yarımadası Tarihi Milli Parkı Kanunu	20.02.2000-23970	
7	2863	Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu	22.07.1983-18113	
8	5226	Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununda Değişiklik Yapan Kanun	27.07.2004-25535	
9	5835	Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununda Değişiklik Yapan Kanun	11.02.2009-27138	
10	5682	Pasaport Kanunu	24.07.1951- 7564	
11	1774	Kimlik Bildirme Kanunu	11.07.1973-14591	
12	2960	Boğaziçi Kanunu	22.11.1983 - 18229	
13	5863	Yabancıların Türkiye'de İkamet ve Seyahatleri hakkında Kanun	24.07.1950- 7564	
14	4915	Kara Avcılığı Kanunu	11.07.2003-25165	
15	5571	Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu, Seyahat Acenteleri ve Seyahat Acenteleri Birliği Kanunu ile Turizm Teşvik Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	13.01.2007-26402	
16	6326	Turist Rehberliği Meslek Kanunu	22.06.2012-28331	
17	6361	Finansal Kiralama, Factoring ve Finansman Şirketleri Kanunu	13.12.2012-28496	
18	4077	Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun	08.03.1995 22221	

19	6098	Türk Borçlar Kanunu	04.02.2011 27836	
20	4721	Türk Medeni Kanunu	08.12.2001 24607	
21	6102	Türk Ticaret Kanunu	14.02.2011 27846	
22		Kültür ve Turizm Bakanlığı Teftiş Kurulu Tüzüğü	28.09.2006– 26303	06.08.2014- 29080
23		Su Ürünleri Tüzüğü	13.03.1995 - 22223	
24		Av Turizm Yönetmeliği	15.06.1973- 14565	
25		Avlakların Kuruluşu, Yönetimi ve Denetimi Esas Ve Usulleri Hakkında Yönetmelik	15.02.2004- 24144	
26		Merkez Av Komisyonu, İl ve İlçe Av Komisyonunun Görevleri, Çalışma Usul ve Esaslarına ait Yönetmelik	18.05.2004- 25466	
27		Belgeli Turizm işletmelerinde Yabancı Personel ve Sanatkarların Çalıştırılması Hakkında Yönetmelik	01.03.1983- 17974	
28		Çevre Sağlığı Denetimi ve Denetçileri Hakkında Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi Ve Yönetimi Yönetmeliği	01.07.2005- 25862	
29		Çevre Sağlığı Denetimi ve Denetçileri Hakkında Yönetmelik	13.09.2002- 24875	
30		Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği	10.09.2014- 29115	
31		Define Arama Yönetmeliği	27.01.1984- 18294	21.12.2005- 26030 16.09.2006- 26291
32		Deniz Turizmi Yönetmeliği	24.07.2009- 27298	
33		Gezi Tekneleri Yönetmeliği	26.12.2006- 26390	
34		Gemi Acenteleri Yönetmeliği	05.03.2012 28224	
35		Gemi Adamları Yönetmeliğinde Değişiklik yapan Yönetmelikler	18.05.2004- 25466	21.12.2005- 26030

				16.09.2006-26291
				04.03.2007-26452 17.11.2012-28470
36		Hac ve Umre Seyahatleri ile İlgili İşlerin Diyanet İşleri Başkanlığınca Yürütülmesine Dair Yönetmelik	30.03.1984-18357	26.06.1997-23031
37		İçkili Yerlerde Verilecek İzinlerde Göz önünde Bulundurulacak Esasları Gösterir Yönetmelik	09.07.1984-18453	
38		Kamu Arazilerinin Turizm Yatırımlarına Tahsisi Hakkında Yönetmelik	21.07.2006-26235	16.03.2007-26465 23.05.2012-28301 15.11.2012-28468
39		Kaplıcalar Yönetmeliği	24.07.2001-24472.	30.6.2003-25754 14.11.2012-28467
40		Karayolları Kenarında Yapılacak ve Açılacak Tesisler Hakkında Yönetmelik	19.06.1985-18789	
41		Kimlik Bildirme Kanununun Uygulanmasıyla İlgili Yönetmelik	13.07.1974-14944	
42		Kıyı Kanununun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik	03.08.1990-200594	02.04.2013-28606 26.07.2014-29072
43		Kıyı Tesislerine İşletme İzni Verilmesine İlişkin Yönetmelik	18.02.2007-26436	
44		Korunması Gerekli Taşınır Kültür ve Tabiat Varlıkları Yurt Dışına Çıkarılması ve Yurda Sokulması Hakkında Yönetmelik	16.02.1984-18314	
45		Korunması Gerekli Taşınır Kültür ve Tabiat Varlıkları Koleksiyonculuğu ve Denetimi hakkında Yönetmelik	15.03.1984-18342	13.06.2012-28322
46		Kültür Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu ve Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulları Yönetmeliği	10.04.2012-28269	

47		Korunması Gerekli Taşınır Kültür ve Tabiat Varlıklarının Tasnifi, Tescili ve Müzelerle Alınmaları Hakkında Yönetmelik	20.04.2009-27206	15.08.2013-28736
48		Kültür ve Turizm Bakanlığı Teftiş Kurulu Yönetmeliği	01.03.2007-26449	10.01.2014-28878
49		Kültür Yatırım ve Girişimlerine Gelir Vergisi Stopajı Sigorta Primi İşveren Payı ve Su Bedeli İndirimi ile Enerji Desteği Uygulamasına Dair Yönetmelik	14.07.2006-26228	
50		Kültür ve Tabiat Varlıklarıyla İlgili Olarak Yapılacak Araştırma Sondaj ve Kazılar Hakkında Yönetmelik	10.08.1984-18845	
51		Müzelerle Müzelerle Bağlı Birimlerde ve Ören Yerlerinde Kültür Varlıklarının Film ve Kopyalarının Çekilmesi, Mulaj ve kopyalarının Çıkarılması Hakkında Yönetmelik	26.01.1984-18293	
52		Milli Parklar Yönetmeliği	12.12.1986-19309	18.03.2014-28945
53		Orman Arazilerinin Tahsisi Hakkında Yönetmelik	12.12.1986-19309	05.05.2000-24040
54		Özel Müzeler ve Denetimi Hakkında Yönetmelik	24.06.1985-18791	
55		Turist Rehberliği Meslek Yönetmeliği	23.02.2013-28568	
56		Seyahat Acenteleri Yönetmeliği	04.09.1996-22747	25.04.1997-22970 05.10.2007-26664
57		Seyahat Acenteleri Birliği Yönetmeliği	15.06.1973-14563	
58		Seyahat Acentelerinin Hac Seferleri Düzenlemelerine Dair Yönetmelik	17.01.1989-20005	
59		Tarihi ve Bedii Değeri Olan Taşınmaz Malların Kiraya Verilmesi Hakkında Yönetmelik	16.12.1984-18607	

60		Tabiat Varlıkları, Doğal Sit Alanları ve Özel Çevre Koruma Bölgelerinde Kalan Yapı Yasaklı Taşınmazların Hazine Taşınmazları ile Değiştirilmesi Hakkında Yönetmelik	03.08.2013-28727	
61		Tabiat Varlıkları ve Doğal Sit Alanları ile Özel Çevre Koruma Bölgelerinde Bulunan Devletin Hüküm ve Tasarrufu Altındaki Yerlerin İdaresi Hakkında Yönetmelik	02.05.2013-28635	
62		Taşınır Kültür Varlığı Ticareti ve Bu Ticarete Ait İşyerleri İle Depoların Denetimi Hakkında Yönetmelik	11.01.1984-18278	
63		Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları Yüksek Kurulları İle Bölge Kurulları Yönetmeliği	30.01.1989-20065	
64		Taşınır Kültür ve Tabiat Varlıklarını Bulanlara, Haber Verenlere ve Yakalayan Kamu Görevlilerine Verilecek İkramiyeler Hakkında Yönetmelik	11.08.1984-18486	
65		Turizm Tesislerinin Belgelendirilmesine ve Niteliklerine İlişkin Yönetmelik	21.06.2005-25852	24.05.2008-26885 24.07.2009-27298 05.03.2011-27865
66		Turizm Bakanlığı Yurtdışı Teşkilatında Görevlendirilecek Personelin Seçimi Esaslarına Dair Yönetmelik	04.06.1991-20891	25.10.1997-23151
67		Turizm Bakanlığı Turizm Müdürlüklerinin Görev, Yetki Sorumluluk ve Çalışma Esasları Hakkında Yönetmeliği	24.06.1989-20470	30.05.1998-23335
68		Turizm Bakanlığınca Mahalli, Milli ve Milletlerarası Turizm Kursları Yönetmeliği	04.06.1995-22303	
69		Turizm Bakanlığınca Mahalli, Milli ve Milletlerarası Turizm Faaliyetlerini Düzenleyen İl Özel İdarelerine Yapılacak Yardım Hakkında Yönetmelik	11.10.1991-21018	

70	Turizm Bakanlığı Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı Görev ve Çalışma Usulleri Yönetmeliği	01 .08.1989-20243	
71	Turizm Yatırım İşletme ve Kuruluşlarının Denetimi Hakkında Yönetmelik	19.04.1983-18023	
72	Turizmi Teşvik Kanununun Cezai Hükümlerinin Uygulanması Hakkında Yönetmelik	19.07.1985-18816	
73	Turizmi Teşvik Kanunu Gereğince Uygulanacak Para Cezalarının Tahsili ve Turizmi Geliştirme Fonuna Aktarılması Hakkında Yönetmelik	19.07.1985-18816	
74	Turizm İşletmelerinin Bakanlıkla, Birbirleriyle ve Müşterileri İle İlişkileri Hakkında Yönetmelik	23.03.1983- 1796	
75	Turizm Bölgeleri, Turizm Alanları ve Turizm Merkezlerinin Belirlenmesi için Çalışma Gruplarının Oluşturulması, Görev ve Yetkileri ile Çalışma Şekline İlişkin Yönetmelik	27.07.1983-18117	22.07.1989-20229
76	Turizm Alanlarında ve Turizm Merkezlerinde İmar Planlarının Uygulanması ve Onaylanmasına İlişkin Yönetmelik	27.01.1983-17941	16.06.1989-20197
77	Turizm Şurası Yönetmeliği	13.10.1998-23492	
78	Turizm Amaçlı Sportif Faaliyet Yönetmeliği	15.06.1997-23002	23.02.2011-27855
79	Turistik Yöreler, Belediyelere Vidanjör, Arasöz ve Çöp Kamyonu Sağlanması Konusunda Kültür ve Turizm Bakanlığınca Yapılacak Yardımlara İlişkin Yönetmelik	26.10.1982-17850	
80	Toprak Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği	10.12.2001-24609	